

O žalobě obce A. proti okresní hospodářské radě v P. rozhodly o b a n i ž š í s o u d y věcně. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudu i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Žalovaná okresní hospodářská rada nemá podle své právní povahy ani procesní způsobilosti, ani způsobilosti, býti stranou. Není orgánem státní správy. Z úkolů jí podle nařízení ze dne 11. ledna 1919, čís. 2503 '1/1919 přidělených, jich ustavení a jich poměru ku státním úřadům správním plyne, že, nejsouce zřízeny státem, nejsou orgány státní správy a také ne státním úřadem, nýbrž jsou pouze státem uznanými soukromými orgány dozorčími obyvatelstva bez jakékoliv výkonné moci, vykonávající pouze kontrolu příslušných živností a obecních orgánů s právem, činiti iniciativní a po případě i jiné návrhy. Nemohou zasáhnouti činně do zásobovací činnosti orgánů k tomu pověřených státem, nemohou vyvíjeti samostatnou činnost právní, nemají právní samostatnosti a vlastní způsobilosti majetkové. Nejsou právníckými osobami (§ 26 obč. zák.). Těmi-li nejsou, nemají ani způsobilosti býti stranou, ani způsobilosti státi na soudě. Jde o nedostatek nezpůsobilosti dle §u 7 odstavec první c. ř. s. neodstranitelný. Dle §u 6 odstavec první c. ř. s. musí k němu býti z úřední povinnosti hleděno v každém období rozepře.

Čís. 2430.

Zákon ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n., o přeměně obecního statku v kmenové obecní jmění.

Neodporovali-li starousedlíci knihovnímu výmazu svých práv rekusem proti povolujícímu usnesení, nemohou se domáhati žalobou bezúčinnosti výmazu. Rozhodnutí knihovního soudu jest konečným.

(Rozh. ze dne 27. března 1923, Rv I 1191/22.)

K žádosti žalované obce byl usnesením okresního soudu ze dne 2. prosince 1919 povolen výmaz požitečného práva žalobců k obecním pozemkům. Žalobci si do povolení výmazu nestěžovali, nýbrž domáhali se roku 1922 žalobou zjištění, že výmaz požitečného práva jest neplatným a že jest zjednati dřívější stav knihovní. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce právní bylo žalobu zamítnouti. Žalobci domáhají se jedině znovuzřízení knihovního stavu, změněného usnesením ze dne 2. prosince 1919, prohlášením knihovního zápisu za neplatný a uznáním právní možnosti tohoto výmazu. Neplatnost tu odůvodňují žalobci tvrzením, že nebylo tu ani skutkových ani právních předpokladů pro knihovní zápisy, usnesením tím povolené a podle něho vykonané. Zápis ten stal

se podle §u 5 zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. a měly býti náležitosti tohoto §u vykázány knihovnímu soudu. Tuto zásadu zastává Nejvyšší soud v rozhodnutí svém uveřejněném pod č. 866 úřední sbírky, na něž se i tuto poukazuje. Žalobci tvrdí v žalobě, že náležitosti ty nebyly patrný z knihy pozemkové a že se jich vůbec nedostávalo návrhu. Za těchto okolností neměl ovšem knihovní zápis býti povolen a záleželo na žalobcích, zda budou zápisu do pozemkové knihy odporovati, což se mohlo podle §u 126 knih. zák. státí rekusem, či zda se s tím spokojí. Nesporno je, že uvedené usnesení vešlo v moc práva. Z toho lze jediné souditi, že žalobci souhlasili s výmazem svého požitelného práva a že se tím vzdali jeho knihovního zjištění, uznávše správnost výmazu jeho podle §u 5 zákona čís. 421. Touto žalobou domáhají se žalobci ještě změny nvnějšího knihovního stavu zavedením původního stavu, a to pouze z důvodů, pro něž mohli odporovati změně jeho rekusem podle §u 126 knih. zák. Za těchto okolností je i procesní soud vázán právoplatným knihovním usnesením, neboť je vyloučeno, by žalobci dodatně uplatňovali žalobou proti knihovnímu usnesení důvody, jichž nepřednesli v čas předepsaným způsobem. Opomenutím opravného prostředku, jediné přípustného, vzdali se žalobci práva odporovati knihovnímu zápisu z důvodu, jež mohli přednésti v čas a nemohou to činiti dodatně žalobou.

Čís. 2431.

Používání ústředního topení v najatém bytě. Jde o samostatnou úmluvu, zavázal-li se nájemce hraditi náklad na výtop, jehož používal i pronajímatel.

(Rozh. ze dne 27. března 1923, Rv I 1497/22.)

Žalovaný nájemník zavázal se v nájemní smlouvě, že bude vytápěti celé ústřední topení v najaté vile a to nejen byt svůj, nýbrž i byt pronajímatelův. Proti žalobě o zaplacení nájemného namítl žalovaný navzájem nárok na náhradu polovice výdajů na topivo. Nárok navzájem byl odůznán soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Ustrojuje-li žalovaný smluvně převzatý závazek, vytápěti celou vilu na svůj náklad koksem, jako darovací smlouvu, přehlíží, že dle §u 938 obč. zák. je podstatou této smlouvy bezúplatnost a že, byť i smlouva, kterou se žalobcem učinil ohledně užívání zařízení výtopního, právem byla považována odvolacím soudem za smlouvu samostatnou, tím ve své podstatě nepřestala tato druhá samostatná smlouva býti dle §u 1090 obč. zák. nájemní smlouvou, při které úplata dle onoho předpisu, která nemusí zrovna jako tržová cena při kupní smlouvě záležeti v penězích, záležela ve spolužití tepelné, na žalovaného náklad opatřené energie žalobcem v jeho bytě. Poněvadž nejde o darování, nebylo k platnosti této smlouvy potřebí notářského spisu, pokud by ho dle §u 943 obč.